Senedd Cymru
Y Pwyllgor Busnes

Diwygio Rheolau Sefydlog: Newidiadau amrywiol

Mawrth 2023

Yn unol â Rheol Sefydlog 11.7(iv), mae'r Pwyllgor Busnes yn gyfrifol am wneud argymhellion ar arferion a gweithdrefnau cyffredinol y Senedd, gan gynnwys unrhyw gynigion ar gyfer ail-wneud y Rheolau Sefydlog neu eu diwygio.

Mae'r adroddiad hwn yn argymell diwygiadau amrywiol i Reol Sefydlog 6 yn Gymraeg, a Rheolau Sefydlog 8, 9, 26, 26A, 26B a 26C yn y ddwy iaith.

Gwahoddir y Senedd i gymeradwyo'r cynigion i ddiwygio’r Rheolau Sefydlog fel y’u nodir yn Atodiad A.

Cynnwys

1. Y cefndir 3
2. Penderfyniad 3
Atodiad A: Newidiadau arfaethedig i Reolau Sefydlog a nodiadau esboniadol 4
Atodiad B: Rheolau Sefydlog 6, 8, 9, 26, 26A, 26B a 26C fel y'u diwygiwyd 10

1. Y cefndir

1. Yn ei gyfarfod ar 21 Mawrth 2023, trafododd y Pwyllgor Busnes newidiadau amrywiol i'r Rheolau Sefydlog sydd wedi eu nodi.

2. Mae Rheol Sefydlog 6 wedi ei diwygio yn Gymraeg i newid yr enw ar gyfer Cadeirydd Gweithredol y Cyfarfod Llawn, er mwyn gwahaniaethu rhwng y rôl hon â Chadeirydd Dros Dro yn y Cyfarfod Llawn. Yr enw newydd yn Gymraeg yw 'Cadeirydd Gweithredol'. Nid oes newid i'r rôl ei hun na'r teitl yn Saesneg ('*Acting Chair*').

3. Mae Rheolau Sefydlog 8, 9, 26, 26A, 26B a 26C wedi eu diwygio yn dilyn esgyniad Ei Fawrhydi y Brenin i'r orsedd.

4. Ceir esboniad o bob newid arfaethedig yn Atodiad A.

2. Penderfyniad

5. Cytunodd y Pwyllgor Busnes yn ffurfiol ar y newidiadau i'r Rheolau Sefydlog ar 21 Mawrth 2023. Gwahoddir y Senedd i gymeradwyo'r Rheolau Sefydlog newydd arfaethedig yn Atodiad B.

Atodiad A: Newidiadau arfaethedig i Reolau Sefydlog a nodiadau esboniadol

RHEOL SEFYDLOG 6 – Y Llywydd a'r Dirprwy	
Cadeirydd Gweithredol~~Dros Dro~~ y Cyfarfodydd Llawn	**Diwygio'r Pennawd** Rhoi 'Gweithredol' yn lle 'Dros Dro'. Nid yw'r Rheol Sefydlog yn newid yn Saesneg.
6.23A. Caiff y Senedd ethol Cadeirydd Gweithredol~~Dros Dro~~ at ddibenion cadeirio cyfarfodydd llawn.	Rhoi 'Gweithredol' yn lle 'Dros Dro'. Nid yw'r Rheol Sefydlog yn newid yn Saesneg.
6.23B. O ran swyddogaethau'r Llywydd, dim ond y swyddogaethau a ganlyn y caiff Cadeirydd Gweithredol~~Dros Dro~~ a etholir o dan Reol Sefydlog 6.23A ymgymryd â hwy: (i) swyddogaethau mewn perthynas â busnes yn y cyfarfodydd llawn o dan Reol Sefydlog 12; (ii) swyddogaethau mewn perthynas â threfn yn y cyfarfodydd llawn o dan Reol Sefydlog 13; (iii) unrhyw swyddogaethau eraill mewn perthynas â busnes yn y cyfarfodydd llawn.	Rhoi 'Gweithredol' yn lle 'Dros Dro'. Nid yw'r Rheol Sefydlog yn newid yn Saesneg.
6.23C. Dim ond ar ôl i'r Clerc hysbysu'r Senedd fod y Llywydd a'r Dirprwy Lywydd yn methu â chadeirio	Rhoi 'Gweithredol' yn lle 'Dros Dro'.

RHEOL SEFYDLOG 6 – Y Llywydd a’r Dirprwy		
	cyfarfodydd llawn y caiff Cadeirydd <u>Gweithredol</u>~~Dros Dro~~ ymgymryd â’r swyddogaethau a bennir o dan Reol Sefydlog 6.23B.	Nid yw’r Rheol Sefydlog yn newid yn Saesneg.
6.23D	Bydd Cadeirydd <u>Gweithredol</u>~~Dros Dro~~ yn peidio ag arfer y swyddogaethau hyn pan fydd y Clerc yn hysbysu'r Senedd fod naill ai'r Llywydd neu'r Dirprwy Lywydd yn gallu cadeirio cyfarfodydd llawn	Rhoi 'Gweithredol' yn lle 'Dros Dro'. Nid yw’r Rheol Sefydlog yn newid yn Saesneg.

RHEOL SEFYDLOG 8 – Gweinidogion Cymru a Dirprwy Weinidogion Cymru		
Ymddiswyddiad etc. Prif Weinidog Cymru neu Aelod arall o’r Llywodraeth		**Cadw'r pennawd**
8.4	Pan hysbysir y Llywydd fod Prif Weinidog Cymru wedi cynnig ei ymddiswyddiad i’w <u>Fawrhydi</u>~~Mawrhydi~~, os caiff yr ymddiswyddiad ei dderbyn, rhaid i’r Llywydd hysbysu’r Senedd.	Diwygio'r Rheol Sefydlog Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.

RHEOL SEFYDLOG 9 – Cwnsler Cyffredinol Llywodraeth Cymru		
Penodi		**Cadw'r pennawd**
9.1	Rhaid i gytundeb y Senedd ag argymhelliad Prif Weinidog Cymru i'w Fawrhydi~~Mawrhydi~~ ynglŷn â pherson i'w benodi'n Gwnsler Cyffredinol gael ei ddynodi drwy benderfyniad gan y Senedd.	Diwygio'r Rheol Sefydlog Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.
Diswyddo neu Ymddiswyddo		**Cadw'r pennawd**
9.5	Rhaid i gytundeb y Senedd ag argymhelliad Prif Weinidog Cymru i'w Fawrhydi~~Mawrhydi~~ y dylid diswyddo person o swydd y Cwnsler Cyffredinol gael ei ddynodi drwy benderfyniad gan y Senedd.	Diwygio'r Rheol Sefydlog Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.
9.6	Rhaid i unrhyw gynnig ar gyfer penderfyniad o'r fath gael ei wneud gan Brif Weinidog Cymru. Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i'r cynnig.	Cadw'r Rheol Sefydlog Caiff y Rheol Sefydlog hon ei chynnwys er gwybodaeth
9.7	Pan hysbysir y Llywydd fod y Cwnsler Cyffredinol wedi cynnig ei ymddiswyddiad i'w Fawrhydi~~Mawrhydi~~, os caiff yr ymddiswyddiad ei dderbyn, rhaid i'r Llywydd hysbysu'r Senedd.	Diwygio'r Rheol Sefydlog Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.
9.8	Mae'r Cwnsler Cyffredinol yn peidio â dal ei swydd os enwebir Aelod i'w benodi'n Brif Weinidog Cymru o dan adran 47(1) o'r Ddeddf.	Cadw'r Rheol Sefydlog Caiff y Rheol Sefydlog hon ei chynnwys er gwybodaeth

RHEOL SEFYDLOG 26 – Deddfau'r Senedd	
Cydsyniad Ei Fawrhydi~~Mawrhydi~~ a Dug Cernyw	**Diwygio'r Pennawd** Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.
26.67 Os yw Bil yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth, neu'n cael ei ddiwygio i gynnwys unrhyw ddarpariaeth a fyddai, pe bai'n cael ei chynnwys mewn Bil ar gyfer Deddf Senedd y Deyrnas Unedig, yn gofyn cydsyniad Ei Fawrhydi~~Mawrhydi~~ neu gydsyniad Dug Cernyw, rhaid i'r Senedd beidio â thrafod y cwestiwn a ddylai'r Bil gael ei basio (neu ei gymeradwyo yn dilyn y Cyfnod Ailystyried) nes bod y cydsyniad hwnnw ar gyfer y ddarpariaeth honno wedi'i ddynodi gan aelod o'r llywodraeth mewn cyfarfod o'r Senedd.	Diwygio'r Rheol Sefydlog Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.

RHEOL SEFYDLOG 26A – Deddfau Preifat y Senedd	
Cydsyniad Ei Fawrhydi~~Mawrhydi~~ a Dug Cernyw	**Diwygio'r Pennawd** Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.
26A.133 Os yw Bil Preifat yn cynnwys darpariaeth, neu'n cael ei ddiwygio i gynnwys unrhyw ddarpariaeth a	Diwygio'r Rheol Sefydlog

RHEOL SEFYDLOG 26A – Deddfau Preifat y Senedd	
fyddai, pe bai’r Bil Preifat yn Fil ar gyfer Deddf Senedd y Deyrnas Unedig, yn gofyn cydsyniad Ei Fawrhydi~~Mawrhydi~~ neu gydsyniad Dug Cernyw, rhaid i’r Senedd beidio â thrafod y cwestiwn a ddylai’r Bil Preifat gael ei basio (neu ei gymeradwyo yn dilyn y Cyfnod Ailystyried) oni bai bod y cydsyniad hwnnw ar gyfer y ddarpariaeth honno wedi’i ddynodi gan aelod o’r llywodraeth mewn cyfarfod o’r Senedd.	Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.

RHEOL SEFYDLOG 26B - Deddfau Hybrid y Senedd	
Cydsyniad Ei Fawrhydi~~Mawrhydi~~ a Dug Cernyw	**Diwygio'r Pennawd** Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.
26B.128 Os yw Bil Hybrid yn cynnwys darpariaeth, neu’n cael ei ddiwygio i gynnwys unrhyw ddarpariaeth a fyddai, pe bai’r Bil Hybrid yn Fil ar gyfer Deddf Senedd y Deyrnas Unedig, yn gofyn cydsyniad Ei Fawrhydi~~Mawrhydi~~ neu gydsyniad Dug Cernyw, rhaid i’r Senedd beidio â thrafod y cwestiwn a ddylai’r Bil Hybrid gael ei basio (neu ei gymeradwyo	Diwygio'r Rheol Sefydlog Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.

RHEOL SEFYDLOG 26B - Deddfau Hybrid y Senedd	
yn dilyn y Cyfnod Ailystyried) oni bai bod y cydsyniad hwnnw ar gyfer y ddarpariaeth honno wedi'i ddynodi gan aelod o'r llywodraeth mewn cyfarfod o'r Senedd.	

RHEOL SEFYDLOG 26C – Deddfau Cydgrynhoi'r Senedd	
Cydsyniad Ei <u>Fawrhydi</u>~~Mawrhydi~~ a Dug Cernyw	**Diwygio'r Pennawd** Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.
26C.88 Os yw Bil Cydgrynhoi yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth, neu'n cael ei ddiwygio i gynnwys unrhyw ddarpariaeth a fyddai, pe bai'n cael ei chynnwys mewn Bil ar gyfer Deddf Senedd y Deyrnas Unedig, yn gofyn cydsyniad Ei <u>Fawrhydi</u>~~Mawrhydi~~ neu gydsyniad Dug Cernyw, rhaid i'r Senedd beidio â thrafod y cwestiwn a ddylai'r Bil Cydgrynhoi gael ei basio (neu ei gymeradwyo yn dilyn y Cyfnod Ailystyried) nes bod y cydsyniad hwnnw ar gyfer y ddarpariaeth honno wedi'i ddynodi gan aelod o'r Llywodraeth mewn cyfarfod o'r Senedd.	Diwygio'r Rheol Sefydlog Newid y cyfeiriad at 'Ei Mawrhydi' i 'Ei Fawrhydi'.

Atodiad B: Rheolau Sefydlog 6, 8, 9, 26, 26A, 26B a 26C fel y'u diwygiwyd

RHEOL SEFYDLOG 6 – Y Llywydd a'r Dirprwy

Cadeirydd Gweithredol y Cyfarfodydd Llawn

6.23A Caiff y Senedd ethol Cadeirydd Gweithredol at ddibenion cadeirio cyfarfodydd llawn.

6.23B O ran swyddogaethau'r Llywydd, dim ond y swyddogaethau a ganlyn y caiff Cadeirydd Gweithredol a etholir o dan Reol Sefydlog 6.23A ymgymryd â hwy:

(i) swyddogaethau mewn perthynas â busnes yn y cyfarfodydd llawn o dan Reol Sefydlog 12;

(ii) swyddogaethau mewn perthynas â threfn yn y cyfarfodydd llawn o dan Reol Sefydlog 13;

(iii) unrhyw swyddogaethau eraill mewn perthynas â busnes yn y cyfarfodydd llawn.

6.23C Dim ond ar ôl i'r Clerc hysbysu'r Senedd fod y Llywydd a'r Dirprwy Lywydd yn methu â chadeirio cyfarfodydd llawn y caiff Cadeirydd Gweithredol ymgymryd â'r swyddogaethau a bennir o dan Reol Sefydlog 6.23B.

6.23D Bydd Cadeirydd Gweithredol yn peidio ag arfer y swyddogaethau hyn pan fydd y Clerc yn hysbysu'r Senedd fod naill ai'r Llywydd neu'r Dirprwy Lywydd yn gallu cadeirio cyfarfodydd llawn.

RHEOL SEFYDLOG 8 – Gweinidogion Cymru a Dirprwy Weinidogion Cymru

Ymddiswyddiad etc. Prif Weinidog Cymru neu Aelod arall o'r Llywodraeth

8.4 Pan hysbysir y Llywydd fod Prif Weinidog Cymru wedi cynnig ei ymddiswyddiad i'w Fawrhydi, os caiff yr ymddiswyddiad ei dderbyn, rhaid i'r Llywydd hysbysu'r Senedd.

RHEOL SEFYDLOG 9 – Cwnsler Cyffredinol Llywodraeth Cymru

Penodi

9.1 Rhaid i gytundeb y Senedd ag argymhelliad Prif Weinidog Cymru i'w Fawrhydi ynglŷn â pherson i'w benodi'n Gwnsler Cyffredinol gael ei ddynodi drwy benderfyniad gan y Senedd.

Diswyddo neu Ymddiswyddo

9.5 Rhaid i gytundeb y Senedd ag argymhelliad Prif Weinidog Cymru i'w Fawrhydi y dylid diswyddo person o swydd y Cwnsler Cyffredinol gael ei ddynodi drwy benderfyniad gan y Senedd.

9.6 Rhaid i unrhyw gynnig ar gyfer penderfyniad o'r fath gael ei wneud gan Brif Weinidog Cymru. Ni chaniateir cyflwyno gwelliant i'r cynnig.

9.7 Pan hysbysir y Llywydd fod y Cwnsler Cyffredinol wedi cynnig ei ymddiswyddiad i'w Fawrhydi, os caiff yr ymddiswyddiad ei dderbyn, rhaid i'r Llywydd hysbysu'r Senedd.

9.8 Mae'r Cwnsler Cyffredinol yn peidio â dal ei swydd os enwebir Aelod i'w benodi'n Brif Weinidog Cymru o dan adran 47(1) o'r Ddeddf.

RHEOL SEFYDLOG 26 – Deddfau'r Senedd

Cydsyniad Ei Fawrhydi a Dug Cernyw

26.67 Os yw Bil yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth, neu'n cael ei ddiwygio i gynnwys unrhyw ddarpariaeth a fyddai, pe bai'n cael ei chynnwys mewn Bil ar gyfer Deddf Senedd y Deyrnas Unedig, yn gofyn cydsyniad Ei Fawrhydi neu gydsyniad Dug Cernyw, rhaid i'r Senedd beidio â thrafod y cwestiwn a ddylai'r Bil gael ei basio (neu ei gymeradwyo yn dilyn y Cyfnod Ailystyried) nes bod y cydsyniad hwnnw ar gyfer y ddarpariaeth honno wedi'i ddynodi gan aelod o'r llywodraeth mewn cyfarfod o'r Senedd.

RHEOL SEFYDLOG 26A – Deddfau Preifat y Senedd

Cydsyniad Ei Fawrhydi a Dug Cernyw

26A.133Os yw Bil Preifat yn cynnwys darpariaeth, neu'n cael ei ddiwygio i gynnwys unrhyw ddarpariaeth a fyddai, pe bai'r Bil Preifat yn Fil ar

gyfer Deddf Senedd y Deyrnas Unedig, yn gofyn cydsyniad Ei Fawrhydi neu gydsyniad Dug Cernyw, rhaid i'r Senedd beidio â thrafod y cwestiwn a ddylai'r Bil Preifat gael ei basio (neu ei gymeradwyo yn dilyn y Cyfnod Ailystyried) oni bai bod y cydsyniad hwnnw ar gyfer y ddarpariaeth honno wedi'i ddynodi gan aelod o'r llywodraeth mewn cyfarfod o'r Senedd.

RHEOL SEFYDLOG 26B - Deddfau Hybrid y Senedd

Cydsyniad Ei Fawrhydi a Dug Cernyw

26B.128 Os yw Bil Hybrid yn cynnwys darpariaeth, neu'n cael ei ddiwygio i gynnwys unrhyw ddarpariaeth a fyddai, pe bai'r Bil Hybrid yn Fil ar gyfer Deddf Senedd y Deyrnas Unedig, yn gofyn cydsyniad Ei Fawrhydi neu gydsyniad Dug Cernyw, rhaid i'r Senedd beidio â thrafod y cwestiwn a ddylai'r Bil Hybrid gael ei basio (neu ei gymeradwyo yn dilyn y Cyfnod Ailystyried) oni bai bod y cydsyniad hwnnw ar gyfer y ddarpariaeth honno wedi'i ddynodi gan aelod o'r llywodraeth mewn cyfarfod o'r Senedd.

RHEOL SEFYDLOG 26C – Deddfau Cydgrynhoi'r Senedd

Cydsyniad Ei Fawrhydi a Dug Cernyw

26C.88 Os yw Bil Cydgrynhoi yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth, neu'n cael ei ddiwygio i gynnwys unrhyw ddarpariaeth a fyddai, pe bai'n cael ei chynnwys mewn Bil ar gyfer Deddf Senedd y Deyrnas Unedig, yn gofyn cydsyniad Ei Fawrhydi neu gydsyniad Dug Cernyw, rhaid i'r Senedd beidio â thrafod y cwestiwn a ddylai'r Bil Cydgrynhoi gael ei basio (neu ei gymeradwyo yn dilyn y Cyfnod Ailystyried) nes bod y cydsyniad hwnnw ar gyfer y ddarpariaeth honno wedi'i ddynodi gan aelod o'r llywodraeth mewn cyfarfod o'r Senedd.